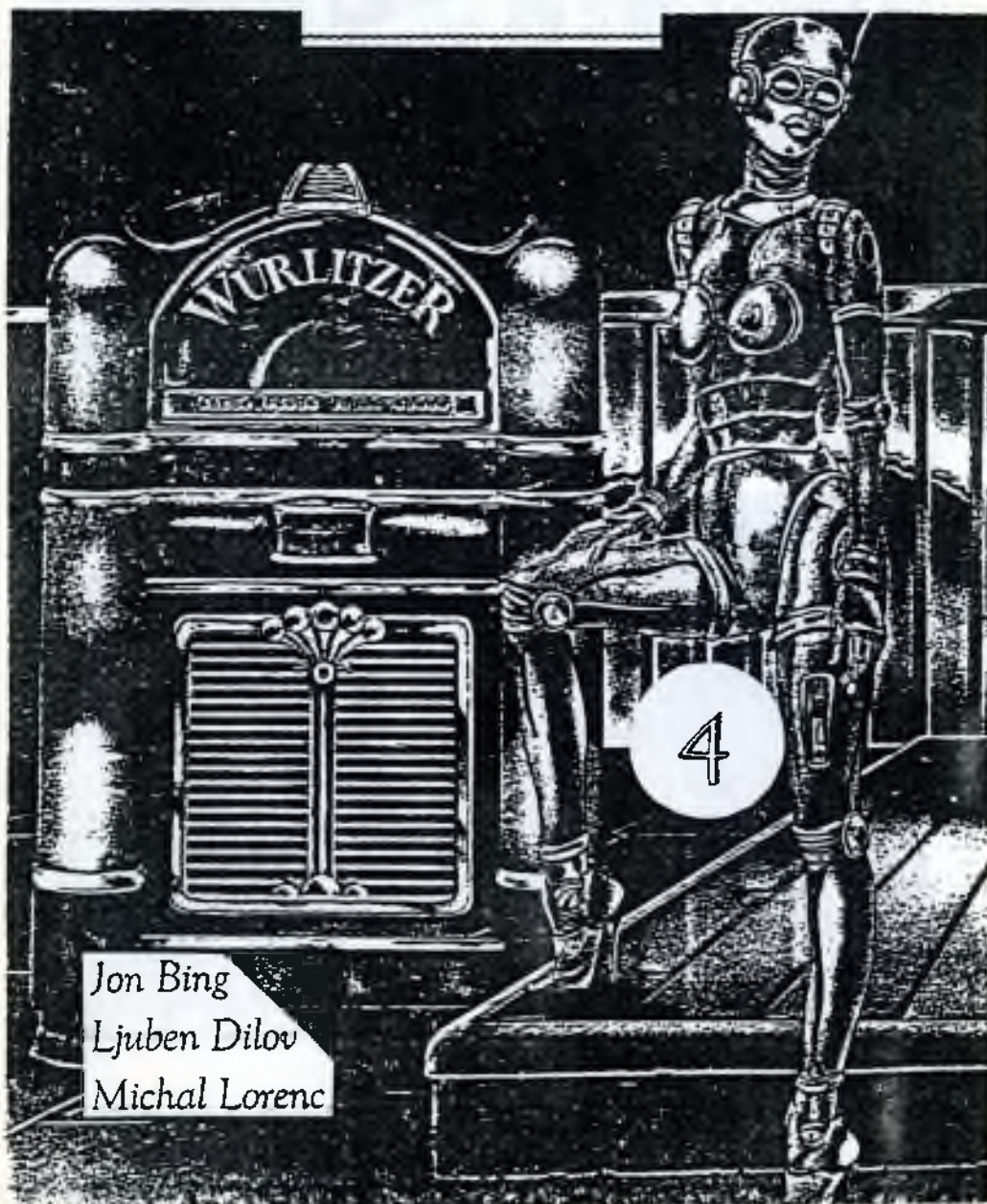

SCIENCE FICTION

Jon Bing
Ljuben Dilov
Michal Lorenc

JOEN BING

Boellimar ležel na nemocničním lůžku zahalen chladivou pokrývkou, ale celé tělo měl v jednom ohni. V pokoji bylo žero, žaluzie byly spuštěny. Ale Boellimar nepotřeboval světlo, přes obvazy stejně nic neviděl. Gázem ořáčované ruce mu spočívaly na matraci, od skleněné nádoby táhla se k lokti gumová hadička.

K neštěstí došlo krátce po odstartování z Merkuru. Bylo jich na palubě osm. Tři členové posádky a pět cestujících – dva technici s manželkami a jeden výrostek.

Loď dopravila na Merkur zísoby a novou směnu pracovníků. Dopravní rakety tu byly jediným prostředkem styku s ostatním světem. Blízkost Slunce, zabírajícího většinu oblohy nad opačnou polokouli, znemožňovala používat rádiového a televizního spojení.

Všechny letové manévry měl Boellimar v malíčku. Startovalo se z pásma stínu a loď stoupala vzhůru. Při vstupu na oběžnou dráhu vedoucí od Slunce musela raketa získat dostatečnou rychlost, aby pak bylo možno vypnout hlavní motory.

Zrychlení bylo ještě malé, když k tomu došlo.

Obrovské Slunce, neviditelné za černými závěsy na iluminátorech, vyvrhlo plamenný jazyk. Žhavý oblak plazmatu se vrátil zpět do rozbouřeného moře, ale úzká ohnivá nitka dosáhla až ke kosmické lodi a poznamenala ji pekelným žářem hvězdných teplot.

Motory zakašlaly a raketa udělala přemet.

„Krucil!“ zaklel druhý pilot a šlehl pohledem po řídícím pultu. „Odrážej bíbne!“

Boellimar mlčel. Vypnul motor. Loď bez jediného zvuku pokračovala v kymáclivém, houpavém letu.

V kabině bylo dlouhé ticho. Konečně se ozval třetí pilot:

„Když nespustíme motory, přitáhne nás Slunce.“

Druhý pilot přistoupil k počítačím strojů, přimhouřil oči a zadíval se na číslíčko, šinoucí se po papírovém pásku.

„Bohužel ano,“ potvrdil. „Ale ne hned. Bude to trvat asi tak dva dny.“

Krátce předtím, než byly vypnuty, změnily motory směr letu. Loď nyní směřovala ke Slunci. Odrážec proudů žhavých plynů byl odtržen.

Měl by ho někdo zvenku znovu upevnit, dřív než bude raketa vtlačena do bublajícího pakla. A udělat to co nejdříve. Čím blíže k Slunci, tím silnější je záření. Ale kdo vystoupí v těchto oblastech do kosmického prostoru, riskuje život. Nebyly ještě vyrobeny skafandry, které by poskytovaly spolehlivou ochranu tak blízko u Slunce.

Boellimar vykročil k vakuové komoře a natáhl si skafandr. Jeho kamarádi mičeli. Schválně se dívali jlnam.

Za čtvrt hodiny zhasla na palubní desce červená havarijní žárovka a rozsvítila se žlutá. Loď pokračovala v otáčlivém letu a televizní kamery umístěné venku na plášti lodi zachycovaly postavu kosmonauta, chvílemi zalitého sluneční září, chvílemi pohrouženého do stínu. Boellimar se opatrně odstrkoval rukama a plazil se zpátky.

Oblékl si skafandry, vyčkali, až výstupní otvor bude ve stínu, vyskočili ven a vtáhli Boellimara do lodi. Zavřeli poklop a lidé byli zase ochráněni od blížícího se smrtonosného záření.

Vysléknout Boellimara ze skafandru se jim nepodařilo. Plastická hmota, chránící obličej a ruce, se mu připakla ke kůži. Hrubý materiál, pokrývající tělo, zuhelnatěl. Odstranili, co mohli, odřezali roztržené kousky skla a kovu a udržovali vešlele při životě tak dlouho, dokud raketa nepřistála na Zemi, kde už čekala sanitka.

„Tak se mi zdá, že zrak se nám podařilo zachránit,“ řekl lékař.

Rozfízlí bílý šátek a Boellimar pomalu otevřel oči. Po dlouhých měsících slepoty mu světlo ve zařezaném pokoji připadalo prudké. Nejasně rozlišoval nad sebou rozplízlé růžové balónky s nakreslenými červenými úsměvy.

„Vidíte?“ ptal se jeden balónek.

„Ano,“ hlesl Boellimar a udiveně se rozhlížel. „Děkuju, doktore.“

Přistoupila sestra s vatovým tampónem v ruce. Tampón očiho kůži v místech skrytých až dosud pod šátkem. Boellimar zvedl ruku, z níž právě stáhl obrovskou gázovou rukavici, a chtěl si otřít pot. Něco zažutlilo, jako když se z ryby loupou šupiny.

Užasle si dal ruku před oči, ohnul prsty a zahleděl se na jejich kůži.

Byla černá, rozpukaná, leskla se jako mahagon. Loupala se a pod ní naskakovaly krůpěje krvavého hněsu.

„Plastická hmota se vám přilepila ke kůži,“ vysvětloval lékař. „Jen zázkasem se nám podařilo zachránit vám zrak.“

Když přivýkl světlu, dal mu noviny a časopisy, kde se psalo o jejich havárii. Boellimar zjištil, že je slavný. „Hrdina z Merkuru.“ – „Souboj se Sluncem.“ – „Rytíř kosmického váku.“ A k tomu fotografie mladého, usměvavého kosmonauta, nedávného absolventa akademie.

Boellimar se trpce ušklíbl a lehce si přejei po seschlé, rozpraskané pokožce. Teď přijdou do novin docela jiné snímky... A když k němu konečně pustili reportéry a fotografy, vyčtí z jejich tváří, na co každý z nich myslí.

Ať je to jak chce, Boellimar je nyní hrdina. Jeden z těch, o nichž se mluví po celém světě. Bude sedávat v hlubokém křesle a jakoby nerad vyprávět, jak to všechno bylo. Ať půjde kamkoli, všude ho poznají, budou si šeptat za jeho zády...

„Nevím,“ řekl lékař, „nemohu vám zaručit, že to zmizí.“
Doktor listoval v papírech. Boellimar seděl v jeho kabinetu oblečen do uniformy kosmonautů. Odcházel z nemocnice. Límeček drhl o rozpukanou kůži, ruce se skrývaly v rukavicích.

Boellimar přikývl.
„Ale jinak jste zdrav,“ pokračoval lékař. „Možná že budete pocítovat nějaké bolesti, ale to není nebezpečné. Hlavně aby se vám jizvy nezaničily.“
Boellimar sestoupil po schodech a ocitl se na ulici. Po tolika týdnech strávených v nemocnici cítil slabost, při spatření spousty lidí se mu točila hlava. Na známé místo se díval jako turista, který sem právě teď poprvé v životě přišel.

Boellimar se ubytoval v nejlepším hotelu. Teď si to mohl dovolit. Vrátný ho poznal. Přiděлили mu skvělé apartmá. Na pokoj ho zavedl sám ředitel.
„To byla odvaha!“ prohlásil. „Ale chápu to. Byly tam přece ženy, děti...“

Večer zašel Boellimar dolů do baru. Co chvíli si někdo přisedl k jeho stolk. Sedne si, představí se a odejde. Zdraví ho reportéři večerníků, zvědavci, vřelci. Ponenáhlu se Boellimar rozpovídal. Když naslouchal vlastnímu hlasu, užíval se v duchu a sám sobě kladl otázku, jak dlouho ho asi bude bavit role slavné osobnosti.

Několik dní nedělal nic, jen se potuloval po městě. A pak si toho začal všímat. Jedna žena chvatně opustila sousední stůlek, když obádl v kavárně. Šel totiž bílé rukavice a dával si na talíř jídlo. Ve stejné době ženě upadl ubrousek. Boellimar se shýbl, aby ji ho zvedl, žena se k němu otočila, on na ni pohlédl, a v tom okamžiku žena zasténala, prudce vstala a rozběhla se k východu.

Začalo to už dříve. Když seděl v divadle nebo v elektrice, zůstávala sousední místa vždycky prázdná. Lidé, s nimiž mluvil, se upřeně dívali stranou a snažili se omezit rozhovor na pouhých pár slov o jeho hrdinství a odvaze. Nikdo nemluvil o tom, jak teď Boellimar vypadá.

Zašel na toaletu a zadíval se do zrcadla. Blyštivá kůže, stroupky, na temeni hlavy chomáčky vlasů. Krk odřený od límečku, límeček ztemnělý hnědem.

Opatrně si přelí rukou po tváři. Jak si mohl myslet, že jeho tvář bude u lidí vyvolávat jen zvědavost a umožní mu vyprávět, jak to tehdy všechno bylo? Nevzdal si a vrátil se do hotelu.

Večer zavolal Jayovi. Bydlel v městečku na západním pobřeží, několik desítek kilometrů od jednoho z kosmodromů. V dětství tu bydleli oba, sousedili spolu, chodili spolu do školy a oba se pevně rozhodli, že se stanou kosmonauty. Pomáhali si navzájem, při studiu bydleli ve stejném pokoji koleje.

Jednou se však jejich cesty rozešly. Jay nevydržel tréninkovou dávku a o jeho osudu bylo rozhodnuto – kosmonautem nebude. Obdivuhodně rychle dostal diplom technika a začal pracovat jako dispečer kosmodromu. Boellimar absolvoval akademii s nejlepšími známkami. A snad i v té chvíli tam nad Merkur, když si oblékal skafandr, prolétlo mu hlavou něco z tužeb, o nichž s Jayem snili v dětství – stát se hrdinou, slavným mužem...

Jay se ve videofonu usmíval, pokyvoval a nepotřeboval moc slov, aby pochopil, o čem jde. Pozval Boellimara, aby se k němu nastěhoval. A když mu druhého dne ráno otevřel dveře, drželo se ho za každou nohavici děcko.

Boellimar se usmál, Jay mu stiskl ruku v rukavici a vedl ho dovnitř. Děti se schovaly do pokoje a bážlivě pokukovaly po hostovi vykuklýmma očima.
„Vím, ten tvůj oblíbený,“ řekl Jay, když věšel jeho plášt na věšák. „Teda řeknu ti upřímně, jde o tebe strach.“

27

Boellimar cítil úlevu. Z kuchyně vyšla Jayova žena, zrůžovělá, udýchaná, chtěla mít včas připravenou dobrou snídani. Přivedla k Boellimarovi děti a ty ustrašeně podákovaly na jeho stisk ruky.

Kůže svédla.

Když Jay odešel do práce, usadil se Boellimar v zahradě za domem ve stínu vysoké vrby. Vzal si ven ilmonádu a několik časopisů. Pověsil sako na opěradlo lehátka a rozepnul si límec.

Z domu slyšel hlas Jayovy ženy, jak okřikuje děti. Usmál se a vzpomněl si na svou ženu. Seznámili se s ní oba s Jayem současně. Nějaký čas se o ni ucházeli oba, ale i tady vyhrál Boellimar. Byl to on, kdo dobyl její srdce. Ženil se téhož dne, kdy dostal absolventský diplom. Jay se oženil o několik let později. Tehdy se Boellimarovi zdála Jayova nevěsta nějak nevýrazná, všední.

Boellimarovo manželství nemělo dlouhý trvání. Jeho žena byla příliš krásná, příliš zajímavá. Dnes je slavnou herečkou. Rozvedl se, když Boellimar odjížděl na devět měsíců do pásma asteroidů. Svůj souhlas s rozvodem sdělil z rakety rádiem.

U Jaye se cítil volněji než kde jinde. Tady nemusel skrývat obličeje a ruce, aby tím znovu nepřipomínal ostatním svou oběť. Jen ty děti . . . Hleděly na něho vylekaneš pokaždé, když se smál a když mu po obličeji naskakovalo množství žlutých vrásek. A Boellimar věděl, že ani tady dlouho nezůstane. Ale co vlastně bude dělat? Nalézt odpověď na tuto otázku mu pomohl Jay.

Trvalo dlouho, než ho novináři našli, ale nastal také den, kdy do Jayova domku vstoupil reportér, hubený vytáhlý mladík. Vysvětlil, že se lidé ptají, kam zmizel Boellimar. Jeho list chce pokračovat v líčení dalších životních osudů hrdiny z Merkurů.

„Já ti ho ukážu,“ řekl Jay, „a pak si rozhodneš sám, co o něm napíšeš.“

Procházel úzkou uličkou. Jay ukázal na malý domek uprostřed rozlehlé zahrady.

„Koupil tenhle dům. Dřív tady stála obrovská vila, ale teď je tu jen táhle chajda.“

Reportér příčinlivě zapisoval.

Pak šel za město. Pěšina vedla podél zarostlé kamenné ohrady až k malému hájku. Jay kývl na reportéra, aby šel blíž.

Na strání, jen několik metrů od nich, seděl se zkřivenými nohama Boellimar. Ze všech stran ho obklopoval houf dětí. Boellimar si povídal s blondatým klučínou, který mu přinesl kytici polních květin, a teď se na Boellimara upřeně díval.

Reportér vzrušeně polkl slinu.

„Ten obličeji A děti . . . Já jsem vůbec netužil,“ vypravil se seba těžce. Díval se na Boellimara, na jeho černou, lesklou, jakoby zrohovatělou kůži.

„Ale jak to, že ty děti . . .“

Boellimar zatím vysvětloval klučínovi:

„Tahle kytička se jmenuje pryskyřník, víš? Je žlutý, žlutý jako sluníčko. Cítíš?“

Klučina vztáhl ruku, neohrabaně vzal stéblo a ohmatal květ.

Jay ukázal reportérovi na velkou zděnou budovu na kopci:

„To je škola pro nevidomé děti.“

Boellimar rukou v rukavici vytáhl z kytice pomněnku a přiložil ji k obličeji holčičky, která ho objímala kolem krku . . .

Ilustroval Miloš Havel

(Zkrácený překlad)

LJUBEN DILOV

ZPRÁVA THOMASSE VERINA

Země byla znečištěna objevem Montany — a nebylo divu, vždyť tento pozemský jménem nebyla tentokrát pojmenována nějaká obyčejná hvězda či planeta, ale celá jedna obrovská vesmírná supercivilizace. Naplňovala se tak odvěká lidská touha po setkání se sobě podobnými, rozumnými bytostmi?

Moorianu objevila expedice Thomasse Verina, jednoho z největších a nejproslulejších kosmonautů. Začalo to tím, že planetoleť Thomasse Verina zničehonic zmizel. Nedošlo kázaly ho vypátrat ani automatické pozorovací stanice vynesené na oběžnou dráhu Marsu, i když trasa, po níž měl letět, byla všeobecně známa a podle výpočtů se měl nacházet někde mezi Jupiterem a Saturnem. Existovalo jediné vysvětlení, že došlo k nějaké katastrofě, při níž zahynula celá posádka a na palubě nezůstal nikdo, kdo by zapojil rezervní vysílače.

Avšak na Zemi zatím s oficiální zprávou vyčkávali. Meziplanetární lety sice už dávno pro lidstvo mnoho neznamenal a nikdo se už moc nevzrušoval jejich úspěchy či neúspěchy, ale tentokrát šlo o něco jiného. Thomasso Verin byl totiž nesmírně populární osobností, něco jako superhvězda mezi kosmonauty a vědci si teď lámali hlavu, jakým způsobem oznámí jeho tragický konec.

Naštěstí, den předtím, než mělo být vydáno oficiální oznámení, se Verin znenadání ozval. Signály byly slabé, téměř nezachytitelné, jakoby přicházely z velké dálky. Zpráva však byla šokující:

„Utrpěli jsme těžkou katastrofu. Zachránili nás kosmonauti z jiné civilizace. Humanoidi. Jeme na jejich lodi a směřujeme k jejich planetě. Jmenuje se Moorlana. Moorlanci ovládají náš jazyk, často navštěvovali Zemi. Létající taifé z minulého století byly řízeny jejich výzkumníky. Je pro nás cíl, že budeme na Moorlaně reprezentovat lidstvo a nemůžeme se dočkat bližšího se setkání. Naši zachránčí posílají Zemi mnoho srdečných pozdravů. Stop. Astrid.“

Země přijala tu nejradostnější zprávu, jakou vůbec kdy mohla dostat: její milovaný Thomasso Verin první navázal po staletí tolik vyslaný kontakt s cizí civilizací. A to civilizací vysoce rozvinutou a přátelsky naladěnou. Lidstvo propadlo obrovskému nadšení a bezmezně se opájelo budoucností, která ho očekávala.

Přirozeně, že ze Země putovaly do Vesmíru spousty otázek: Jací jsou ti humanoidi? Proč se se Zemí nespojili sami? A proč Verin neudal polohu lodi, což, jak každý ví, je první povinností každého velitele? atd.

Odpověď přišla až za měsíc, zase tak slabá a sel tak z toho směru, kde se nachází souhvězdí Lva. Verin zřejmě nezachytil otázky ze Země, neboť dál nadšeně sděloval: „Naši vesmírní bratři jsou překrásné bytosti, mají skvěle vyvinutý rozum a vládnou neuvěřitelnými poznatky, v jejich vztazích se projevuje nebyvatel harmonie, každodennost podílují pouze po poznání a kráse. Posádka Astridu se zatím seznamuje s životem na Moorlaně pomocí holografických filmů. Příroda se tam dost podobá naší. Je však panensky nedotčená, jako by tam nikdy ani člověk nežil. Veškerý průmysl je umístěn vně planety. Vztah člověk-příroda je pojímán až religiózně a každý Moorlanec ví už od narození, že jeho povinností je žít podle zákonů přírody a mít v úctě vše živé. Velká města jsou vystavěna pod povrchem planety nebo v okolním Vesmíru. Potrava se vyrábí chemickou nebo biologickou cestou. Města a domy, v nichž žijí Moorlanci, jsou neuvěřitelně krásné.“

Tentokrát byla zpráva delší, ale opět v ní chyběly jakékoli údaje o souřadnicích Moorlany a jejího astroletu. Třetí zpráva, která přišla zase až po měsíci, podávala informace o společenském systému a zákonodárcetví nově objevené civilizace. Soukromé vlastnictví tam neexistovalo v žádné formě. Osobní vlastnictví ztratilo význam, každý tam mohl mít, na š je jen vzpomněl. Vláda tam rovnost a demokracie, jaké si my na Zemi ani nedovedeme představit. Hlavními zákony společnosti byla láska k bližnímu, poznávání Vesmíru a vytváření krásy...

Na závěr Thomasso Verin uvedl, že jedině, co mu zatím Moorlanci nedovolili udělat, je, aby oznámil Zemi souřadnice astroletu a směr jeho letu.

Země i nadále žila ve vytržení, jako by se už zitra či pozítří mělo celé lidstvo vydát na návštěvu Moorlany, ale nová zpráva Thomasso Verina doslova zmrazila nadšení a přinutila proto lidi, aby se zamysleli sami nad sebou. Moorlanci si prý Zemi oblíbili, znají ji dobře, ale zatím nemají zájem s ní navázat trvalý kontakt, podle nich se zemská civilizace stále ještě nachází v technologickém etapě svého vývoje, a teprve až dosáhne tak zvaného elického stadia bude moci prostřednictvím Moorlany zaujmout místo ve Společnosti rozumných civilizací Galaxie.

Bouře otázek vzlétla tentokrát k souhvězdí Štělce, odkud přišla poslední Verinova zpráva. „Kdy lidstvo vstoupí do elického stadia, co to přesně znamená, co máme dělat, abychom urychlili vývoj?“

Odpověď — vlastně skoro odpověď — přišla za dalších deset týdnů a svou mihavostí se dost podobala všem dosud známým projevům pozemských proroků a orákulů. Zněla: „Základním zákonem Vesmíru je neuplácňovat násilí, fyzické ani duševní, vůči jakýmkoli živým bytostem. Země musí nejdříve uspokojivě vyřešit vztah rozum — příroda“. To bylo všechno. „Moorlanci nemohou obyvatelům Země poskytovat žádné rady, neboť to by svým způsobem znamenalo vnější zásah do jejich vývoje, a tedy by to byla jedna z forem násilí.“

Ve své věčné ukvapenosti lidé pochopitelně ani nevyčkali tohoto nového poselství a už se sami pustili do vášnivých diskusí na téma, jak by měli dosáhnout morálního stadia své civilizace. Váde tam, kde se jich sešlo víc než dva — v dopravních prostředcích, v obchodech, v restauracích — nevyhnutelně docházelo k hádkám, které často vyústily v krvavou bitku, neboť lidé měli obvykle různé představy o tom, jak by se člověk měl stát lepším.

Avšak poté, co byla publikována Verinova

poslední zpráva, nabyla diskuse organizovanějších forem. Před vládními budovami neustávaly demonstrace, které požadovaly, aby pro začátek všechny státy na věky uzavřely dohodu o míru a aby hned všude ustaly mezistátní, etnické a náboženské konflikty. Vlády nechávaly rozhánět demonstrace vodními dály nebo slzným plynem a gumovými obušky, a to spíše ze zvyku, než že by v podstatě měly něco proti tomu, aby se Země stala členem Společnosti rozumných civilizací Galaxie.

Novináři, kteří, jako vždy, hned začali používat pro Společnost ne zrovna zdařilé zkratky SPOROCIGA, nemohli najít aktuálnější téma a nepřetržitě o něm mluvili, jak v úvodnících, tak ústy státních představitelů v rozhovorech. Jak se dalo očekávat, státní hlavy se ani trochu nemohly shodnout. Astrofyzikové se nechali slyšet, že oni již dávno při rozpracování teorie kontaktů s cizími civilizacemi přišli na to, že základním zákonem Vesmíru je vzájemná spolupráce, neboť konečnou to je i základní podmínkou přežití vůbec. Vyžadovali, aby se začalo s reorganizací učebního systému, pedagogiky a politiky. Někteří chtěli zrušit dokonce i sporty, kde se vůči soupeři uplatňovalo násilí. Ale objevili se i filozofové, kteří připomínali, že pojem násilí je dost problematický, že totiž i na násilí lze pohlížet jako na přírodní zákon, neboť například blikovina, základ života, může existovat jen díky své agresí vůči okolnímu prostředí, jímž se vyživuje.

V mnohohlasném chóru zůstal skoro nepovšimnut projev nepříteli známého literárního vědce, semiotika a strukturalisty, který vystoupil s názorem, že jde se vši pravděpodobností o pouhou myšlenku. Analýzou radiogramů zjistil, že vlastně to, co se od Země požaduje, lze najít ve stejné podobě už u středověkých utopistů Thomase Moora a Thomase Campanelli. Je snad náhodou, že planeta se jmenuje Mooriana a ten, kdo o ní podává zprávy, Thomaso?

Populární kosmonaut se jmenoval Thomaso ode dne svého narození a tak prohlášení skoro nikdo nevěnoval pozornost, a ti, kteří si dali tu práci a již zapomenutou Utopii Thomase Moora aspoň prolistovali, v ní našli jen nevábné předpovědi.

Větší pozornost se těšily zcela jiné typy projevů, ty, které hystericky hlásaly, že jde o válečnou loď — chtějí nás odzbrojit fyzicky i psychicky, aby pak mohli snadno ovládnout celou Zemi. Mluví o nevměšování a praktikují ho tím nejpodlejší způsobem. Jestliže nás nechťají takové, jací jsme, ať nás nechají na pokoji! Až dosud jsme si žili bez té jejich pochybné SPOROCIGY a budeme si bez ní žít

nějak i dál. Proč bychom se měli snažit se vyrovnat nějakým humanoidům? My nejme humanoidi, my jsme skuteční lidé...

Objevily se i kontrademonstrace volající po jednotě před tvář vnějšího nepřítele a rozvíjející úděsné představy o Moorlancích. Byly daleko nevážnější, ale vlády je kupodivu nechávaly na pokoji. Snad proto, že jich bylo málo. Větší a lepší část lidstva stále toužila po brzkém setkání se svými mezihvězdnými bratry.

Po několika měsících se místo očekávané Verinovy zprávy roznesla zvěst, že byl objeven jeho planetolod. Byl spatřen ve vzdálenějším orbitu Jupitera. Radiogram byl krátký: „Nalezli jsme planetolod Astrid. Je zcela poškozen. Pravděpodobně došlo ke srážce s bolidem a explozi v zadní části lodí. Koráb je prázdný, po posádce nezůstala ani stopa.“ Jako každá zpráva, tak i tato, i když v podtextu potvrzovala historii s Moorlanci, zaměřovala mnohé, ne zrovna nepodstatné věci.

Kosmický koráb Zvěstovatel, který objevil trosky Astridu, se nemohl dlouho zdržovat jejich zkoumáním, jestliže nechtěl zbytečně znepokojit své pasažéry. Když na své signály neodpověděl, vyslal k němu jen jednoho člověka — svého palubního inženýra. Hlavní palubní inženýr Zichov kdysi létával na Astridu, dobře ho znal a mohl tedy dost rychle zjistit v jakém je stavu a pokud by to bylo možné, najít palubní deník.

Zichov se málem rozplakal, když se po vypnutí svého příručního motoru opatrně vnořil do ocelových ruin Astridu. Opustil ho před léty po hádce na život a na smrt s Thomasem Verinem, ale nikdy na koráb nezapomněl. Zvěstovatel mu k srdci moc nepřirostl, i přes to, že byl vybaven veškerým komfortem a že tu dostával mnohem větší plat. Byl to poslední model kosmoletu, který si zakoupil Velikán a s nímž jednou do roka bohatí křesťané s extravagantní milionáři vzlétali, aby se poklonili Betlémské hvězdě. Pochopitelně, že nešlo o žádnou hvězdu, vždyť zemské kosmolety nebyly ještě vůbec ani s to k nějaké hvězdě doletět. Podle výpočtů astronomů ocasatou hvězdou byla pravděpodobně Halleyova kometa, to bylo známo i vědcům, a tak Zvěstovatel křičoval Sluneční soustavou a snažil se ji dohnat. Jestliže byla zrovna příliš daleko, zaváděl své pasažéry k nějaké jiné větší hroudě ledu, která byla poblíž. Kdo mohl dokázat, že právě ona nebyla tím ocasatým zázrakem nad Betlémem? Důležité bylo, aby si bohatí vědci, kteří zaplatili nekřesťanské peníze, přišli na své a měli se na Zemi čím pochlubit. Zichovovi byl tenhle vatikánský byznys proti srsti. Ale sehnal místo palubního inženýra na koráběch

pro daleké lety nebylo snadné a bez práce zůstat nemohl.

Teď obcházel okolo mrtvého Astridu a rukama se přidržel jeho do všech stran trčících částí. Proplétal se mezi rozervanými trubicemi a kanály, které připomínaly žíly, z nichž už dávno vytekla všechna krev. Vyhýbal se rozbitým deskám a zejším otvorům, které již nikam nevedly. Zdálo se, že jen přední část korábu zůstala nedotčena. Dokonce i zdymadlové dveře zůstaly pevně zavřeny. Jako zázrakem to přežily i dva iluminátory, na kterých se již usadila silná vrstva šedožlutého kosmického prachu. Taková katastrofa se dala snadno popsat a Zichovovi stačilo nadiktovat jen pár vět. V přední části korábu by měla být černá schránka, která pravděpodobně zůstala zachována, a teď ji bylo třeba vyjmout pro potřeby dalšího vyšetřování katastrofy.

Zichov obcházel koráb ještě jednou, zkoumal titanokeramické okraje otvorů a najednou intuitivně opřel pohled na něco, co mu předtím uniklo. Na straně osvětlené Jupiterem trčelo zrcadlo na sluneční baterie a pod ním neuměle ohnutá anténa. Byla udělena dost dielanticky a primitivně. Jestliže byla sestrojena cestou, pak nedělala žádnou čest palubnímu inženýrovi, který nastoupil na Zichovo místo.

Zichov byl tak rozrušen svým objevem, že se ani nezdržoval podáním zprávy a hned spěchal ke zdymadlovým dveřím.

Tento typ dveří měl z obou stran hermetické systémy na ruční ovládání, které zůstaly neporušeny. Zichov zatočil prudce hlavními kolem a po chvíli se mu podařilo dveře rozkřít. Vzduch, uvězněný uvnitř, přitahován vakuem Vesmíru, vyrazil ven mocným proudem a obrovskou silou udeřil Zichova do prsou. Určitě by ho smetl s sebou, kdyby se už předtím pevně nepřipoutal. Zichov se vrhl dovnitř tak rychle, jak mu to jen dovozoval stav beztlaku a ihned za sebou zavřel dveře. U protějšku stěny se jako utopenec pod vlnou svíjel člověk, kterého svým vstupem připravil o veškerý vzduch.

Zichov doplaval k němu, vytáhl náhradní náustek svého dýchacího aparátu a přitiskl mu ho na ústa. Jakmile ucítil, že se tělo v jeho náruči uspokojilo a začalo téměř pravidelně dýchat, uvolnil si jednu ruku a zamířil paprsek své lampy tam, kde tušil ventilátory. Staniolové proužky před ventilátorovou mříží se mírně pohybovaly. Znamenalo to, že kondicionér pracuje a že místnost se určitě ještě zaplní dostatečným množstvím vzduchu. Kosmické lodě, určené k dalekým letům, měly v každém úseku autonomní systémy, konstruované tak, aby zásoby vzduchu a jídla vydržely nejméně na

půl roku.

Po několika minutách se člověk před ním opřel oběma rukama o stěnu a pozvedl tv. Palubní inženýr Zichov rychle vypnul svůj rezervní přívod vzduchu, a teprve pak se zahleděl do zarostlé tváře — byl to Vesm. velitel korábu.

Thomasso Verinovi stačila síla jen na to, aby se posadil a opřel zády o stěnu. Tvář měl poznamenanou smrtelným vyčerpáním, nebo zamumlal a chabě mávl rukou. Zichov mu nerozuměl a snažil se rychle sundat helmu. Po hádce považoval Verina za svého úhlavního nepřítele, ale teď radostně vykřikl:

„Človče, ty ještě žiješ!“

„Dej pryč tu lampu!“ zašeptal Vesm. s bolestně přivřenými víčky. Jakmile Zichov odklonil lampu, zamžikal a vydechl s hněvivou podrážděností:

„Zichov? Ne, to mě tedy přišel zachránovat ten pravý!“

„Cože? To by ti snad teď mělo být jedno!“ odpověděl palubní inženýr zaraženě.

Thomasso Verin nemohl popadnout dech, zadýchal se jako po velké námaze.

„Vypuštěj si mi poslední vzduch, vole!“

„To snad není žádné neštěstí, náš koráb je blízko!“

„Já s tebou nikam nepůjdu!“

„Co je to za nesmysl?“ řekl palubní inženýr už trochu podrážděně.

„Jen klid. Pohovoříme si,“ okřikl ho jeho bývalý velitel.

„O čem se chceš se mnou bavit? Čepak my dva si můžeme ještě něco říci?“

„Jó, můžeme. Až odtud půjdeš pryč, vypuštěš další vzduch, a to mne určitě zabije, že skalandru už žádný nemám. Tě budeš rád, víš?“

Zichov vůbec neměl v úmyslu odejít, dokud nepřijde pomoc. Zdálo se mu však, že v bezmocné ironii svého bývalého velitele zachytí něco jako pokus o udobření a nemohl neodpovědět:

„Tome, neblbni, já mám takovou radost, že jsem tě tu našel ještě živého!“

Verin se pokusil o úsměv, ale ten se zřítel ve voustech zakrývajících víc než polovinu tváře.

„Co kdybych tě poprosil o jednu službu, například, kamaráde? Možná, že na jen o jednu, kdybych na něco zapomněl, připomeň mi to, prosím tě. Ach bože, ten prokletý hlad... Nejdřív mne přeneseš i s vyslačkou ke kontaktu ventilátoru. Musím ho vypnout až půjdeš pryč, a pak zase zapnout. Kdoví, kolik tam zbylo vzduchu, musel jsem mnohokrát ven. Pak mi dáš ještě trochu vzduchu do skalandru, asi jen tak na půl hodiny, ne víc, a taky něco k jídlu... A čestné slovo, že se

nikdy nikdo nedoví o našem setkání. Astrid je našel prázdný a konec!"

Zichov se nevydržel dívat na nelidské úsilí, které vyvíjel Verin, aby jeho hlas zněl velitelsky tvrdě, a odvrátil pohled k vysílačce, kterou Thomasso Verin dal sám dohromady z částí, které našel v ruinách korábu. Bylo to jasné, sestrojil schválně slabou vysílačku, nebyl přece až tak nezkušený, a vysílal radiogramy ve velkých intervalech, aby vytvořil iluzi, že je mnohem dál od Země.

"Kde jsou ostatní?"

"Náhodou jsem byl tady vpředu sám."

"Nenašel jsem je!"

"Kosmonautovým hrobem je Vesmír, Zichove!"

Palubní inženýr si domyslel, proč Verin odstranil mrtvé, proč vymazal všechny krvavé stopy.

"Nenamlouvej si, že mne zatáhneš do té své idiotské hry! Nasad si skalandr. Dám ti trochu vzduchu a vezmu tě do vleku. Černá schránka je v pořádku?"

"Zahodil jsem ji, Zichove..." prosebná grimasa kostnaté tváře měla dojemně hladový, psi výraz.

"Proboha, človče, co tě to napadlo. Místo abys volal o pomoc, rozehraješ takovou komedii!"

"Jak to přijali na Zemi?" zeptal se Verin, stále v očích tu naději.

"Poslyš, já tu nemohu trčet bůhvíjak dlouho, když hned nepodám zprávu, určitě sem někoho pošlou!" křikl palubní inženýr, který zapomněl, že to by bylo právě to nejrozumnější.

"Neříkej jim o mně, prosím tě!"

Zichov si nasadil helmu a dlouho sbíral sílu, než pronesl do mikrolonu klidnou větu: "Vše v pořádku! Pronikám do přední části." Člověk před ním umíral hladu a nedostatkem vzduchu a on, místo aby ho zachraňoval, tu s ním klábosil.

Verin s očima zvětšenými a svítícíma jako stanolové proužky nad ventilátorovou mříží, napjatě čekal, až si Zichov sundá helmu.

"Nic jsem jim neřekl. Zatím. Vysvětlil mi, proboha, co vlastně znamená ten tvůj nejapný žert a jak se chceš z toho všeho vyvléknout?"

"Dej mi trochu napít."

Zichov vysunul z šlujové obruče skalandru hadici s vodou a naklonil se nad svým bývalým velitelem jako matka, která kojí dítě.

"Pij, jen pij!"

Verin však upil jen několik doušků a zadýchal se.

"Přeleješ mi ji do mého skalandru, víd?"

"Proč bych to dělal, za chvíli jsme na Zvěstovatel. Ne, ty jsi se úplně zbláznil..."

"To mě taky napadlo. Ale ne. Neboj se,

několikrát jsem si to prověřoval, opravdu nejsem blázen. Musím za každou cenu podat ještě jednu zprávu. Pak, až odsud zmizíte, se vystělu k Jupiteru. Taková smrt je cti pro každého kosmonauta. Myslím, že si ji zasloužím, Zichove, třebaže tys mi jednou řekl, že nejsem žádný kosmonaut, ale souhvězdě..."

"Nic takového jsem neřekl, jsi z nás nejlepším, ale ty tvoje parádky..."

"Proč vás to tak dráždilo? Závíděl jste mi?"

"Hloupostil! Prostě jsme si mysleli, že něco takového se pro naši branži nehodí..."

Palubní inženýr se pátravě zahleděl do tváře svého bývalého velitele, ale po její dřívější kráse tam nezustala ani stopa. A jak by ne! Skoro celý rok trčel Verin sám v téhle díře, skoro bez jídla a v očekávání, že se otráví svým vlastním vydechovaným vzduchem. Ale proč... když se mu podařilo sestrojil vysílačku? Verin hrával ve vědeckofantastických filmech, co když jde o jeho poslední film, o tu největší životní roli? napadlo Zichova. Ale proč se potom nechce vrátit jako triumfující komediant, který se dokázal vymáčet celému lidstvu?

"Lidé měli rádi mé filmy, Zichove, zbytečně se přetvařuješ. I když byj přimlůvni. Měli je rádi, protože jsem v nich šílil po Vesmíru ty nejlepším lidské vlastností a dokázal získat všechny cizí civilizace ve prospěch dobra."

"On skutečně hraje," pomyslí si palubní inženýr zoufale, chystal se mu to říci, ale Verin ho předešel:

"Lidstvo potřebuje věřit, že není samo, že jednou polká ve Vesmíru sobě podobné bytosti. V posledních letech, po tolika marných pokusech zachytit odněkud nějaké signály, se jeho víra začala vytrácet..."

"A ty jsi se rozhodl, že mu ji vrátíš!"

Verin buď nenašel sílu nebo nechtěl na ironii reagovat.

"Ty víš dobře, kamaráde, že my všichni pokaždé vzhlédáme s touto nadějí, ale buď ji skrýváme, nebo ji ironizujeme. Ale lidstvo skutečně potřebuje věřit, že není samo."

Palubní inženýr mu chtěl odporovat, ale pomyslí si, že právě tyhle fantastické ideje pomohly Verinovi přežít tu dlouhou dobu o samotě, a rozhodl se, že ho užetří hádky.

"Dám ti něco k jídlu, ano?"

"Ne, to ne, jídla je málo a musím s ním vydržet ještě aspoň měsíc."

Panebože, on snad chce opravdu dovést ten svůj idiotský nápad až do konce — počkal, až se vzdál Zvěstovatel, který mu překazil plány; a pak odvysílal ještě jednu poslední zprávu.

"To sis nemohl vymyslet něco fantastičtějšího?" opatrně vyslovil své námitky palubní inženýr. "Mooriana, humanoidi... jako v těch

nejpitomějších románech..."

"Přemýšlel jsem, Zichove, a měl jsem dost času přemýšlet o svém životě a o lidstvu vůbec. Myslím, že existuje něco fantastičtějšího než ty odvážné lidské ideály o spravedlnosti a kráse?"

Palubní inženýr se podíval na hodinky a rychle souhlasil.

"Možná, že máš pravdu. Jenomže bys měl vědět, veliteli, jak skončili všichni ti, kteří se sami pokoušeli udělat svět lepším. Ne, s tím já nechci mít nic společného!" Zichov pozvedl svůj skalandr s nervózním tleslavým úsměvem, "a neuf mne, nechci, aby mne pak celé lidstvo proklelo. Děkuji pěkně! Aby ti bylo jasné, i já musím koneckonců plnit svou lidskou povinnost!"

"Počkej," zarazil ho bývalý velitel s výrazem, který nemohl zůstat bez odezvy — tolik zoufalství obsahoval.

Zichov zase spustil svůj skalandr na kolena a čekal. Ale místo nové prosby uslyšel od svého velitele zastráhlou hrozbu.

"Jsi připraven nést do všech důsledků odpovědnost za to, že zmaříš jejich naději? Oni už uvěřili, Zichove, když ne všichni, tak alespoň většina už uvěřila. Na tvoji hlavu padne odpovědnost za to, co se stane, když jim vezmeš víru, že existuje spravedlnost a krása... No tak, přenes měl Nasad mi skalandr... a bez sentimentálnosti, starý brachu!"

Ještě dlouho potom se palubní inženýr trápil otázkou, proč se jen dopustil takové hlouposti, že udělal vše, co si přál bývalý velitel, zhyponizován jeho slovy a pohledem, jako poslušný úředník.

Našli si, že černou schránku s palubním deníkem nenašel, nebál se trestu za to, že nechal ve Vesmíru zahynout člověka, ale už pak nemělo smysl přiznávat pravdu. Navrhl, aby Zvěstovatel vzal při zpáteční cestě trosky korábu do vleku, a to bylo všechno. Zmizení posádky Astridu potvrzovalo zprávy Thomasso Verina, že kosmonauté byli zachráněni hvězdoletem z jiné planety.

Verin sám se ozval ještě jednou, když už lidé, zaneprázdnění svým každodenním životem, na něj pozapomněli. Jeho hlas teď přicházel jakoby z úplně jiné hvězdné soustavy a podobal se posledního toučení. Další zpráva měla dosáhnout Zemi snad až za dlouhá desetiletí... "Ale vy ji očekávejte, milí lidé," signalizoval Verin, "neboť v ní bude ta nejkrásnější zvěst, kterou kdy Země přijala. Stop."

Víra lidí v záračnou Moorianu vzplanula s novou silou a po celé Zemi se rozšířilo hnutí za dosažení elického stadia.

Přeložila Vlasta Christová
(kráceno)

MICHAL LORENC,

Vynález 31 doktora Kische

„Pane Keyi, pošta.“
„Děkuji, dejte mi to na stůl.“
Jakmile Norbert odešel, odložil profesor Key Rukopis nalezený v Zaragoze a pohlédl na hromádku novin a časopisů. Natáhl se pro Fyzikální týdeník, ale jak ho vytahoval, zpod novin vypadla solidní obálka. Odložil tedy časopis a nejdříve otevřel psaní.

Vážený pane profesore Geraide Keyi!
Vím o vás, že se zabýváte problémem přemisťování těles v prostoru a že jste ve svém oboru uznávanou kapacitou. Zvlášť mě zaujala Vaše přednáška v říjnu tohoto roku, kde jste seznámil veřejnost s výsledky svého bádání.

Taky se trochu zajímám o tento problém a domnívám se, že jsem ho rozřešil. Zvu Vás tedy srdečně na svůj zámek v Charles City — Kallingtonu. Vaše návštěva by se však musela uskutečnit do tří dnů, protože pak nadlouho odjízdim.

Dr. Alfred Kisch

Gerald Key se zamyslel. Kdo je to ten Kisch? Píše tady, že rozřešil problém, na kterém on pracuje už téměř dvacet let. Pokud nejde o žert, mohla by mu taková návštěva přinést užitek...

Louis Bart unaveně zivl. Už druhý den vytrvale hlídal na návisi v Kallingtonu. „Že by se Kisch zmýlil a ten chlap nepřišel?“ mumlal si. „Počkat, není tohle on?“

U jednoho vesničana právě zastavilo auto a z něj se vyklonil jakýsi muž. Bart se pro kontrolu ještě mrkl na fotografii a rychlým krokem se vydal k automobilu. Přišel však přece jen trochu pozdě. Gerald Key se už ptal vesničana: „Dobrý den, prosím vás, kde tu je zámek doktora Kische?“ Vesničan vyvalil oči: „Tady žádný zámek...“ Vtom ho Bart odstrčil: „S dovolením. Jestli chcete, já vás tam zavedu, právě mám tím směrem cestu. Mohu nastoupit?“

Key místo odpovědi otevřel dveře. Bart znal cestu skutečně výborně a po dvaceti minutách jízdy lesními cestami zastavili konečně před zámečkem. Oba vystoupili.

„Koho mám ohlásit?“ zeptal se Bart. Všiml si Keyova udiveného pohledu a omluvil se: „Ach, promiňte — jme-

nuji se Louis Bart a jsem správcem zámku.“

Když se představil Key, zvolal Bart s ličeným překvapením: „Vy jste pan profesor Key? Ještě jsme vás nečekali. Počkejte prosím chvíli v předpokojí. Jdu panu doktorovi říct, že jste už přijel.“

Key se posadil, ale za chvilinku se Bart vrátil: „Pan doktor vás očekává. Prosím,“ pokynul mu do dveří. Vešli přímo do Kischovy pracovny. Správce zavřel dveře a zůstal venku. „Vítám vás na svém záměcku, pane profesore.“

„Dobrý den. Napsal jste mi, že jste rozřešil problém přemisťování těles v prostoru. A abych pravdu řekl, velmi mě zajímá jak.“ dodal Key s mírně ironickým tónem.

„Je to trochu složitě, ale pojďte, uká-

žu vám svůj vynález.“ Kisch otevřel dveře, kterých si Key zpočátku nevšiml. Vešli do laboratoře plné nejrozumnějších fyzikálních přístrojů. U zadní stěny stála jakási obrovská skříň. Část její čelní stěny zabíraly různé ciferníky, páčky a tlačítka, většinu pak velká mapa Evropy. Z tlačítkové části sem vedl úzký kabel, na jehož konci byla připevněna tužka s velice tenkým kovovým hrotem. Ke skříni byl připojen ještě počítač a monitor.

Profesor Key s údivem hleděl na podivné monstrum. „Mohli byste mi vysvětlit, jak se s tím pracuje?“

„Samozřejmě. Slíbte mi ale, že nikomu nic neřeknete — zatím.“

Key se chvíli zamyslel. „Dobře, slubuji.“ V duchu byl stejně přesvědčen, že jde o nesmysl.

32

Kisch se pak rozhovořil. „Podívejte se, já mohu přemístit jakýkoliv předmět odkudkoliv — kamkoliv. Ovšem jen v akčním rádiu přístroje. Není však velkým problémem po příslušných úpravách v přístroji a výměně map změnit oblast působnosti. Na mapě označím touto speciální tužkou oblast, kde se nachází předmět — objekt, který chci přemístit. Na monitoru se pak objeví daleko podrobnější mapa, na které buďto již označím to, co chci přemístit, nebo znovu požádám počítač o ještě podrobnější mapu. Mohu chtít mapy až v měřítku 10 : 1, některé dokonce s měřítkem 5 : 1. Podobným způsobem potom označím místo, kam má být předmět přemístěn. Na jednom místě ono těleso zmizí, na druhém se objeví.“

„To ale znamená, že nemůžete přemísťovat všechna tělesa, ale pouze objekty vyznačené na mapách!“ řekl s jistým zadostiučiněním profesor. „No, je to malá slabina, mám však už vyhotovené plány na stroj, který bude pracovat na podkladě leteckých a družicových snímků,“ vysvětloval Alfréd Kisch.

„Můžete mi prozradit, na jakém principu vlastně stroj přemísťuje?“ se zájmem vyzvídal Key.

Doktor Kisch ho dosti břitce odbyl: „Myslím, že by to bylo předčasné. A taky byste to nepochopil. Je to příliš složité.“

To neměl říkat. Profesor Key se strašně urazil. Krev se mu nahrnula do hlavy. Snažil se ovládat. „A mohl byste mi, doktore, alespoň předvést jeho činnost?“

„Beze všeho. Nejdříve malou předehru. Vidíte tam ten zlomený strom?“ Kisch přistoupil k počítači. Chvilí tam něco dělal a po chvíli vítězně zvolal „Podívejte se z okna!“ Profesor vyhlédl. Ve vzdálenosti asi deseti metrů od sebe stály dva zlomené stromy. Chvilí se na to udiveně díval. Pak vybuchl. „Myslíte si, že jsem blbec? Že nevím nic o laserových prostorových promítačích? Považujete mě za blázna, z kterého si můžete dělat legraci? Prý moc složitě! Ha-ha-ha.“

„Ale přece jsem říkal . . .“

„Mě nezajímá, co jste říkal!“ křičel Key.

Doktor Kisch zbledl. „Ven!“ řekl krátko.

Profesor doslova vyběhl ze zámku. Nastartoval auto — a pryč! Projel Kallingtonem a zabočil na silnici do Charles City. V této denní době zde jezdilo velmi málo aut. Byl rozčilený a jel poměrně rychle. Najednou uviděl na silnici Kischův zámek, ale ne stačil se ani vzpamatovat a projel tu dříve. Šlo jen o obraz, vytvořený pravděpodobně laserovým promítačem.

V Keyovi to vřelo. Takové darebáctví! Vtom spatřil na silnici před sebou obrovský balvan.

„Ten lotr . . .“ cedil profesor mezi zuby. „Zahrává si s obrázky, ale . . .“ Náhle auto do něčeho prudce vrazilo. Key byl mrštný dopředu, ochranný pás ho ale strhl zpátky. Narazil hlavou na opěradlo. Vůz se převrátil a profesor ztratil vědomí.

Probral se v nemocnici. K jeho lůžku přicházel doktor a s ním ještě jakýsi

člověk. Byl to poručík Collins od policie, který byl pověřen vyšetřováním Keyovy nehody. Měl s sebou blok a tužku. Rozhovor začal přátelsky: „Pane profesore, jak se vám vůbec podařilo tak nabourat? Vždyť ta silnice byla úplně rovná!“ Zraněný ztěžka odpovídal. „Chapu, že nemůžete pochopit, jak jsem mohl narazit do balvanu, který byl už zdálky vidět, ale . . .“

„Promiňte, ale do jakého balvanu?“ skočil mu do řeči poručík. „Našli jsme tam totiž skutečné úlomky nějakého kamene, proto mne to tak zajímá . . .“

Profesora se začínaly zmocňovat mdloby. Řekl Collinsovi o doktoru Kischovi a o své návštěvě u něj. Pak vyčerpáním usnul. Když se probudil, seděl Collins zase u jeho lůžka.

„Tak co, našli jste ho?“ ptal se hned Gerald Key.

Poručík na něj unaveně pohlédl. „Počítačové centrum zjistilo, že Alfréd Kisch skutečně existuje, ale jeho zámek, který jinak do detailu odpovídá vašemu popisu, leží více než 2 000 km odtud. V Kallingtonu ani v jeho blízkém okolí nikdy žádný zámek nestál! Poslyšte,“ zauvažoval Collins, „léčil jste se už někdy na psychiatrii . . .?“

Ale Key neodpovídal. V duchu slyšel Kischova sebevědomá slova „ . . . já mohu přemístit jakýkoliv předmět odkudkoliv kamkoliv . . .“